

Czynnikami rozwoju lokalnego będą z całą pewnością:

- potrzeby mieszkańców,
 - zasoby i walory lokalnego środowiska przyrodniczego,
 - zainwestowanie infrastrukturalne,
 - poziom oświaty i kultury społeczności lokalnej,
 - istniejący potencjał gospodarczy, naukowy, techniczny i kadrowy,
 - sprzyjające inicjatywom lokalnym i rozwojowi lokalnemu przepisy prawa,
 - aktywna społeczność lokalna i przychylne nastawienie władz lokalnych do podejmowanych inicjatyw itp.
-

Można wreszcie próbować wskazać szczegółowe czynniki rozwoju lokalnego, takie jak:

- surowce mineralne, rolnicze i leśne oraz woda,
 - zasoby pracy, w tym pracy kwalifikowanej,
 - kapitał, zwłaszcza inwestycyjny,
 - przedsiębiorstwa lokalne (własne) i zewnętrzne,
 - zagospodarowanie transportowe i komunikacyjne,
 - istniejący potencjał produkcyjny i usługowy, szczególnie przemysłowy,
 - walory środowiska przyrodniczego,
-

Można wreszcie próbować wskazać szczegółowe czynniki rozwoju lokalnego, takie jak:

- ❑ nowoczesne technologie wytwarzania,
 - ❑ rynek lokalny i zewnętrzny,
 - ❑ umiejętności i chęci samorządu terytorialnego,
 - ❑ wielkość jednostki terytorialnej, a szczególnie powierzchnia terenów wolnych (do zagospodarowania),
 - ❑ istnienie sił społecznych popierających rozwój,
 - ❑ możliwość uzyskania dotacji, subwencji i ulg (lokalnych, regionalnych i krajowych),
 - ❑ międzynarodowa sytuacja i współpraca gospodarcza
-

Brak tego rodzaju czynników potraktować można jako **ograniczenia rozwoju lokalnego**. Szczególnie silnie jako ograniczenia (bariery rozwoju) oddziaływać mogą: *niedorozwój infrastruktury, brak wolnych terenów uzbrojonych, dewastacja środowiska, nieodpowiednie kwalifikacje kadr oraz niedorozwój mieszkalnictwa.*

Rozwój lokalny dokonuje się zarówno poprzez realizację **celów lokalnych, jak i ponadlokalnych.**

Istota rozwoju lokalnego polega na tym, aby realizację obu tych celów tak zharmonizować, żeby można było uzyskać **maksymalny efekt lokalny**, tj. korzyści dla miejsca i miejscowości działalności.

Podstawowe problemy rozwoju terytorialnego systemu społecznego skali lokalnej sprowadzić można do działań na rzecz:

- ❑ maksymalizacji dochodów ludności i dochodów samorządu terytorialnego,
 - ❑ maksymalizacji poziomu spożycia dóbr materialnych,
 - ❑ pełnego pokrycia, w ramach lokalnej jednostki terytorialnej (gminy), potrzeb mieszkańców, szczególnie potrzeb sfery materialnej (tzw. potrzeb bytowych), ale i niektórych potrzeb sfery duchowej,
 - ❑ poprawy dostępności realnej, przestrzennej i czasowej placówek usługowych różnych kategorii,
 - ❑ polepszenia jakości środowiska przyrodniczego,
 - ❑ zagwarantowania ładu przestrzennego w kształtowanym, przestrzennym układzie społeczno-gospodarczym lokalnego terytorialnego systemu społecznego.
-